

Inserati se sprejemajo in velja
tristopna vrsta:

3 kr., če se tiska 1krat,
12 " " " " 2 "
15 " " " " 3 "

Pri večkratnem tiskanju se
cena primeroma zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, ne frankovana
pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema upravništvo
administracije in ekspedicija: a
Starom trgu h. št. 16.

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto . . . 10 gl. — kr.
za pol leta . . . 5 " — "
za četrt leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr.
za pol leta . . . 4 " 20 "
za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan
velja 60 kr. več na leto.

Vrednitišvo je na Bregu hišna
št. 190.

Izhaja potrikrat na teden in sicer
v torek, četrtek in soboto.

Še Slovenska ni propala!

Lepo našo domovino bi pač morale solze obliči, če pogleda na svoja mesta. Na Gorškem so vsa mesta poitalijančena, na slovenskem Štajerji in Koroškem pa ponemčena. Le v kranjskih mestih je človek smel še brez strahu slovenski govoriti; le tu so nekatere hiše še ohranile mili naš jezik v časti in navadi. Pa tudi iz kranjskih mest bodo „Kranjci“ kmalo vrženi, če pojde tako naprej, kajti zadnje volitve so pokazale, da naši nasprotniki energično delajo, da bi slovenski živelj, slovenski jezik prej ko mogoče iztrebili.

In zakaj je tako prišlo? Slovenija je revna in nema desetakov in stotakov, da bi jih podkupljivim ljudem v pest stiskala; kajti žalibože, mnogo je njenih sinov, ki jo hočejo le ljubiti, če se jim to dobro plača! Vse tedaj domovino našo zapušča, ker je revna, zapuščena sirota, ker nema zlatih gradov in častnih služb oddajati. Tem več vredni so tedaj tisti, ki ji služijo, ker služijo ji iz otroške ljubezni, iz poštenosti, in od revne matere ne zahtevajo več, nego jim dati more. Pa zaradi tega naši mili, dragi domovini še ni obupati. Kar je ubežalo v nasprotni tabor, bilo je vse piškavo in od nekdanje polovičarske, kruhoborno, samopridno. Za take ljudi ni škoda; ljudje, ki imajo svoje prepričanje za par goldinarjev na prodaj, taki nobenemu narodu ne morejo v čast biti, in mi jih radi Nemcem prepuščamo.

Slovenija pa še ima zvestih sinov, ki je ne bodo zapustili, naj pride še taka sila; ima

sinov, ki bodo zdaj še z večjo energijo in odvažnostjo za njen blagor delali, in za njeno čast goreli, ko vidijo, kako se njeni nasprotniki napenjajo, da bi jo vničili, sinove, kojih pogum z nevarnostjo raste, in na ktere se sme vsigdar zanašati!

Žalostno je, da so naša mesta vsa že na pol ponemčena, da se v mestih skoro več nemški nego slovenski govori, da se Nemec v naših mestih bolj domačega in med svojimi čuti, nego domačin Slovenec; vse to je žalostno; a obupati nam ni treba; samo bolj značajni, bolj energični moramo postati, in več delati! Mi imamo težek boj, ker se imamo boriti z nevednostjo, o kateri pravi pregovor „gegen die dummheit kämpfen die götter selbst vergebens“; boriti se nam je s stranko, ki ima sedaj vladno krmilo v rokah z njenim mogočnim vplivom na vse stanovce. Saj je dandanašnji ta stranka vsegamogočna, ona daje zaslužek tisočerm in tisočerm ljudem; tako daleč pa še nismo prišli v spoznanju, da bi bil tudi tisti kaj vreden, ki delo opravlja, in dozda velja za gospoda le tisti, ki delo daje; na tisoče takih ljudi pa je strašna falanga, ki je vladajoči stranki vsaki čas na razpolaganje. Kaj hočemo mi revni Slovenci brez denarja nasproti takemu sovražniku? Vendar nam ni treba obupati. Naša moč je naša ideja, pravičnost naše stvari; naša moč je ljubezen in zvestoba poštenih sinov slovenskih do svoje domovine. Kakor pojo Poljaki in za njimi Hrvati „još Hrvatska ni propala, dok mi živimo“, tako smemo peti tudi mi

„še Slovenska ni propala, dok mi živimo“, dokler nas še kaj ima, ki smo pripravljeni za našo idejo vse žrtvovati, tako dolgo je naša stvar še na dobrem. Kedar postanemo vsi taki kruhoborci, kakor nekteri purgarji v naših mestih, da bomo svoje glasove za denar prodajali, kedar postanemo vsi taki, še le potem se bo smelo reči: „Finis Sloveniae“ — konec je Slovenije. A hvala Bogu, tako daleč še nismo in poleg nekterih žalostnih prikazen smemo vendar tudi s ponosom omeniti, da imamo mnogo značajnih rodoljubov po mili Sloveniji, kateri stoje ko skale za naš program in ti so pogoj in nada boljše prihodnosti, čast domovine in veselje naše matere Slovenije.

Sveta dežela v turški oblasti.

Ruska je začela vojsko s Turško, piše „Čech“ 14. julija, z namenom osvoboditi kristjane na balkanskem polostrovu izpod turškega jarma. K temu namenu je pa še zategadel bolj poklicana, ker je s kršanskimi narodi na balkanskem polostrovu spojena tudi z narodnimi vezmi. Ruska misli osvoboditi iz turškega jarma kristjane in Slovane skupno. Da bi le dosegla namen, zaradi kterega je začela vojsko s Turško!

Ali v gobjusnem turškem robstvu živé razun slovanskih narodov na balkanskem polostrovu še tudi drugi narodi, ki tudi s trepetnim srcem pričakujejo uro rešitve. Na zapadnih bregih polostrova prebivajo številni

Letno poročilo dunajskega cecilijnega društva.

(Z Dunaja 20. julija.)

Ker ste si v Ljubljani cecilijno društvo ustanovili z namenom, da gojite in budite cerkveno petje, mislim, da ne bode odveč, ako Vašim čestitim čitalcem nekoliko poročam o delovanju dunajskega cecilijnega društva. Imenovano društvo je prošli teden razposlalo tiskano poročilo za leto 1875 in 1876.

Društvo se je leta 1871 ustanovilo, končalo je torej že 5 to leto svojega delovanja. Društvo postavilo si je visok namen podpirati cerkveno glasbo in cerkvenemu petju kolikor naj bolj mogoče pomagati na noge, njegovemu delekrogu stalo je tudi do tega, buditi globokeji razum za klasične stare in najboljše nove kompozicije na cerkvenem polji, vnemati in oživljati tudi ljubav do stvari, osobito ustanovljati v mestih in na deželi pevska društva, ki bi v označenem smislu delovala, kar bi bilo sigurno sredstvo plemeniti ljudski čut in vnemati ga k ljubavi do vzvišenega.

Da društvo doseže visok svoj namen, služila so mu sledeča sredstva: 1. društvena šola, v kojoj so se vadili odraščeni za sposobne

učitelje v petji, voditelje petja, orglarje in cerkvene pevce. Poduk obsegal je: 1. figurirano petje; 2. gregorijanski koral; 3. teorijo vezbanja glasov; 3. način, kako podučevati v petji; 4. orglanje; 5. teorija glasbene umetnosti (splošno glasoslovje, poduk v harmoniji, kontrapunkt); 6. liturgijo in cerkveno glasbeno literaturo; 7. zgodovino cerkvene glasbe; slednjič 8. teorijo sestavljanja orgelj.

Društveno šolo obiskovalo je skozi pet let mnogo učencev; obiskovanje bilo bi pak mnogo večje, ako bi učenci smeli imeti nado, da dobe pošteno dotirana mesta za orglanje. Neverjetno in nezasišano slabe plače organistov v mestih ter na deželi vstraši marsikterega vrlo sposobnega za napredovanje šolanja v orglarskeji stroki. Ipak ima društvo veliko število v svojej šoli izobraženih organistov, vodij v petji itd. Priborili so si ti častna mesta na muzikaličnem polji.

Kot najbolje sredstvo služi za doseg društvenega namena praktička izvršba najzvrstnejših cerkveno-glasbenih kompozicij (koral in delustvarjenih v 15. in 16. veku.) Pri tem se seveda niso izključevale novejša dela, ako so le pristne cerkveneji glasbi kolikor toliko zadostevalo.

Dunajsko cecilijno društvo je l. 1872. počenši v mnogih dunajskih cerkvah veliko število takovšnih cerkvenih kompozicij pelo in sicer v mešanem koru, ki šteje sedaj 61 udov, namreč 28 gospej in gospodočin in 33 gospodov. S tem se je onemu strahovitemu šlendrijanu na cerkveno-glasbenem polji postavilo nasproti, ki je v novem času toliko zakrivil, da sta se cerkveno petje in cerkvena glasba skoro da podivjila.

Društveno delovanje imelo je v tem ozriju tem večje zasluge, ker sta vse njegovo nameravanje in trud le v to obrnjena, da razširjata se svojimi produkcijami čut za najplemenitejše glasbene umnotvore na cerkvenem polji v najdaljših, v naj globokejih krogih civiliziranega sveta in tudi ljudstva. V poslednjih dveh letih (1875 in 1876) pelo je društvo sledeče imenitne kompozicije: 1. v c. k. dvorneji farnej cerkvi pri sv. Mihaelu 9. maja 1875: Missa a capella od Josquin de Prés (1440); O bone Jesu od Palestrina (1514); Domine ne in furore tuo od Josquina (1440); O salutaris hostia od Pierre dela Rue (1446); 2. v farnej cerkvi pri Mariji Pomagaj 5. febr. 1876: Introitus in Communio (Cantus gregorianus); Missa „Salve Regina“ od Stehle-ta;

krščanski narodi, kateri pa nimajo nobenega tacega zaštitnika, kakor ga imajo Bulgari v Rusih. Kar pa želimo Bulgarom, to želimo vsem kristjanom na balk. polostrovju brez razločka narodnosti, to želimo kakor kristjani in moramo želeli za vse brez razločka ljudske pravice, narodno in družbinsko svobodo in turško suženjstvo nam je enako protivno, naj ima že za „psa“ Slovana, Grka, Armena, Mnemonita, Miridita ali Albanca.

Vendar še niso dobili ti narodi nobenega delavnega zaštitnika. Ruska omejuje svoj osvobodujoči program samo na Bulgarsko; iz diplomatskih vzrokov se Bosne in Hercegovine še ne dotika, zročec tukaj plemeniti namen sosednej velemoči, ktera se pa še do sedaj ni mogla odločiti k častnemu in zraven tudi vspešnemu koraku namreč, da bi oprostila kristjane v omenjenih turških provincih in tako pomnožila svoje ozemlje. Da bi se pa grško kraljestvo potegnulo za svoje narodne brate v evropske Turške, pa ne dovoli Angleška, stalno držec malo kraljestvo v ograji. Vendar se pa nadjajo vsi krščanski narodi v evropske Turške, da bodo z oproščenjem samo jednega izmed njih tudi vsi drugi oproščeni turškega jarma, da se to, kar se dá Bulgarom, tudi drugim spodobi in da bodo tudi dosegli.

Ali kristjani v Aziji ne morejo toliko upati. Tudi najbolj navdušeni prijatelj Rusov in Slovanstva ima za zadnjo mogočnost, ko bi Rusom tudi vse dobro izteklo, zdrobljenje turškega gospodstva v Evropi. Azije se naša želja še ne dotika. In vendar je v Aziji množno število kristjanov pod turško oblastjo; Armenija, Sirija in Palestina, sveta zemlja, zibelj krščanstva ima tedaj še tudi na dalje ostati pod gospodstvom zasramovateljev Kristusa in krščanstva. Cel roj misli iz davno minulih časov se vzbudi v človeku, če pomisli na turško gospodarstvo v svetej deželi. Koliko se je pretočilo krvi, da bi se sveta dežela Turkom odvzela! Kako je navduševala ta sveta ideja kristjane srednjega veka! Pet velicij vojsk je nastopilo kljub mnogim zaprekam pot v sveto palestinsko deželo in priborilo si je z največimi težavami za nekaj časa vsaj nekaj te svete zemlje. Po dve sto let trajajočem boji si je pa zaničevalj krščanstva in predstavitelj

človeške divjosti, kruti Turek, zopet pridobil vlado nad sveto deželo in tam, kjer je stala zibelj krščanstva, se je pomolil kviško k nebesom vitki minaret s polumescem.

Po različnih mednarodnih dogovorih in pritiskih zapadnih držav je bila sicer osmanska vlada prisiljena navidezno in na papirji trpeti kristjane v onih deželah in jih ne preganjati, ali kaj pomaga, ker moslemin ostane moslemin. Kristjani v Aziji niso nikdar v resnici uživali verske svobode, preganjani so v vseh krajih in v vseh razmerah kakor popred. O krutostih v Bulgarskeji je zvedel celi svet in grozna poročila v njih so napolnila z grozo vse evropsko prebivalstvo in Ruska je zategadelj smatrala za dolžnost napovedati Turškeji vojsko. Ali ne manjše grozovitosti kakor v Bulgarskeji se gode že od nekdanj tudi v Aziji in le velika oddaljenost teh dežel je vzrok, da ne dobimo poročil o okrutnostih, kakoršne trpe kristjani v Aziji posebno v Armeniji, Palestini in Siriji. Tudi sedaj bi mogel kdo kakor pred večimi stoletji Peter Amijenski oznanjevati to, kar je v minulih časih navduševalo celo Evropo in jo pripravilo k tako znamenitim vojskam za zmago križa.

Iz tega razkaza žalostnih razmer v svetej deželi se dobro razvidi, da je program izhodnega vprašanja preveč omejen, da se ima vzvišena ideja, dati vsem ljudem njih pravice nazaj, ko jim jih islam krati, le deloma izvesti, samo v Evropi in morebiti še tukaj ne povsod. Kdaj dobé tudi drugi krščanski narodi svojega branitelja, kdaj se bo vzpela zavednost evropskih držav vsaj do te stopnje, da bi ne trpela moslemskega gospodstva nad Palestino, nad to sveto deželo, s ktere je posvetilo in se razšilo solnce krščanske vere.

Ni dvomljivo, da bodo pri končnem vravnovanju razmer na izhodu razun Ruske tudi druge evropske države delovale. Da bi le prišla pri končnem razrešenju izhodnega vprašanja tudi misel Palestino izpod turškega jarma osvoboditi na dan in da bi se ta ideja, za katero je že toliko kristjanov svoje življenje darovale, tudi izvršila!

Z bojišča.

Rusi se v Bulgariji pomičejo proti Plovdivu in Drinu, kjer jih pričakuje Suleiman

paša, ki bo pa težko kaj opravil, če se pomisli, da še Črnogorcev ni mogel premagati in je bil od njih sramotno in z nezmernimi zgubami zapoden iz dežele. V Plovdivu so prebivalci v silni skrbi pred Rusi in so licejskemu vodji Ali Suavi Efendiju telegrafirali, da naj gre k sultanu ter mu priporoči, da bi z Rusi sklenil premirje. Ali Suavi je res šel k sultanu; je li pa kaj opravil ali ne, se še ne ve. Na sultanovem dvoru je vsled slabih poročil iz Bulgarije vse zmešano in guverner v Brusi je dobil že povelje, da naj za sultana in njegov dvor pa za vlado preskrbi potrebna stanovanja, ker se hoče dvor tje preseliti, če jo Rusi mahnejo proti Carigradu. Turki se še nekoliko zanašajo na novega višega poveljnika Mehmet Ali paša, ki pa sam nima veliko upanja, in si je preden prevzame poveljništvo, izprosil 8 dni odloga, da si bojišče ogleda in o vseh rečeh prepriča osebno. Pa kar bo tam videl in našel, ne bo ravno pomnožilo njegovega zaupanja. Vsled bolehnosti in begunstva ima namreč Turčija 40.000 vojakov manj na bojišču, kakor se je govorilo in Hasan paša, ki je bil v Nikopolu vjet, imel je namesto 15.000 ljudi komaj 5000 pod svojim poveljništvom. Tudi pripoveduje sam, da so bili njegovi ljudje tako demolizirani, da je moral dan prej, preden se je vdal, tri vojake z lastno roko ustreliti!

Oddelek ruske vojne, ki je bival v Nikopolu, odšel je proti Plevnu ondašnjim vojakom na pomoč, ki so bili 20. t. m. pri Plevnu tepeni in so se morali nazaj proti Bjeli umakniti.

Pri tej priliki zgubili so Rusi 2 polkovnika, 14 častnikov in 1878 mož. Razun tega bil je še 1 general s 14 častniki ranjen. Turki so ostali v Plevnu, v Nikopol pa so 25. t. m. došli rumunski vojaki, ki imajo vsled pogodbe braniti pokrajine podonavske.

Iz Petrograda se dalje 25. t. m. službeno telegrafuje: Ruski parnik „Nikolaj“ in dve ladjici so ogenj metali v turški tabor pri Silistri in Turke prisili, da so se umaknili. Za tem pride turški monitor, na ktere ga so začeli takoj streljati in ki so ga zelo poškodovali in ubili ali ranili več ljudi. Rusi niso imeli nobene zgube, le brodovje bilo je nekoliko poškodovano. Ko se je več turških ladij pokazalo, so se Rusi umaknili.

Adoramus od Palastrina; Jesu redemptor od Ritter-ja. 3. Concert spirituel 8. aprila 1876: kori „a capella“: a) T. L. da Vittoria (1540), Popule meus; b) G. P. Palestrina (1524—1594): O bone Jesu; c) D. Bortniansky (1752—1825): Kerubinov pesem; J. S. Bach (1685—1750): Choralvorspiel; G. F. Händel (1685—1759) Geistliches Lied; J. S. Bach: Arija iz kantate: Also hat Gott die Welt geliebt, za sopran, violončel in glasovir; A. Corelli (1653—1713): Sonata za vijolončel in glasovir; A. Stradella (+1681): Cerkevna arija; a) J. S. Bach, kromatička fantazija in fuga; b) F. Schubert (1797—1828), Impromptu E. moll; c) Chopin (rojen Poljak, po poljski pisal se je Kopin, 1809—1849) Scherzo H. moll za glasovir; Dr. Karl Löwe (roj. 1796) Die Auferweckung des Lazarus, oratorij za solo, kor in orglje. 4. v cerkvi „Maria am Gestade“ pri. o. o. Redemtoristih 12. novembra 1876: Tantum ergo, Introitus, Graduale in Communio (Cantus gregorianus): Missa od Lottija; Offertorium od M. Hauptmanna.

Da je to društvo vse svoje moči napelo, vsa sredstva, ki so mu bila na razpolago, upotrebilo, da ustreza vzvišenemu namenu, da

mu pri vsej najboljši moči in volji vendar ni bilo mogoče popolno ustrezati zahtevanju, ki se je na njo stavilo, krivo je to, da je res premalo za društvo se zanimivajočih, da vlada v krogih, ki bi se imeli naj bolj za to društvo zanimati, ne samo ne navdušenost, timuč celo delovanje v nasprotnem smislu, to vse je vzrok, da je odbor primoran v tem oziru v poročilu javno tožiti ter izjaviti, da je društvo celo v nevarnosti razpusta in nehanja, ako se dotičnim krogom v pravem času ne odpró oči.

Neizmerna nesreča društvu je bila nenadna smrt njenega predsednika Dr. A. O. Ambros-a, (ki rojen Čeh v Pragi) je z vso svojo navdušenostjo, z vso svojo sprednostjo in velikim vplivom vzdrževal društvo na najvišji stopinji, ki jo je društvo doseči moglo. Društvo imelo je leta 1871 7000 gld. vstanovine in v papirjih 500 gld. Od podpirateljev je društvo prejelo 1509 gld. Premoženje se je moralo zmanjšati, ker so naraščale vedno večje potrebe, a podpornikov število se je od leta do leta manjšalo. Umrl je cesar Ferdinand, ki je društvu vsako leto 105 gld. podaril, umrla cesarica Karolina Avgusta, nadvojvodinja Sofija, knez Battiany — Strattmann, ki so vsi vrlo dosti društvu darovali. Nemško

vitežki red, in mesto Dunaj sta kot dobra podpornika izstopila; tudi prva avstrijska državna blagajnica, ki je vsako leto 400 gld. društvu podarila, je svojo podporo znižala na 100 gld. na leto.

Društvo je 1871 l. imelo 22 vstanovnikov, 162 podpriateljev, skupaj torej 184 podpornih udov, l. 1876 je število vstanovnikov zmanjšalo na 17, óno podpornikov na 30, skupaj torej 47 podpornih udov.

Da torej društvo za daljni svoj obstanek nujne subvencije za svoje vspešno delovanje in za izvršitev blazega svojega namena potrebuje, je razvidno. Akoravno je vstanovina leta 1876 še 5000 znašala, ter podporni udje vsako leto blizu 1000 gld. zložijo, vendar je to premalo za daljno vspešno delovanje. Res čudno je to, da se za tako plemenito društvo tako malo podpirateljev v središču Avstrije na Dunaji nahaja. Poročilo samo izjavlja, da društvo ta čas zavira deloma indolenca dotičnih krogov, deloma se pak društvu tudi s tem stavijo zapreke, da je večina duhovnikov in pevskih vodijev v cerkvah dunajskih odtegnila pravo pri svečanostnih prilikah nastopiti. (To se razlaga iz tega, da ima vsaka cerkev uže svoje pevce in pevska društva naj bolj posvetnjaška, kojim se

23. t. m. jadrano je po Donavi do Ruščuka 5 turških parnikov in monitorjev. Ruske baterije v Slobosiji so zapalile 3 parnike, enega pa potopile.

S črnogorskega bojišča zadnji telegrami poročajo, da so Črnogorci vzeli že vse strelnice okoli Nikšičev in da se bode tudi trdnjava sama kmalo vdala.

V Aziji so ruske čete pod generalom Alhazovom zasedle 22. t. m. turško vtrjeno pozicijo pri Mirkulki, pri kateri priliki so Turki zgubili 48 mož. Čete Muktar pašine se vtrjujejo. Proti ruskim kolonom, ki stoje pri Ardahanu, se je iz Oltia vzdignilo 3000 Turkov.

Politični pregled.

V Ljubljani, 27. julija.

Avstrijske dežele.

O pogodbi med Cisló in Translo je vse potihnulo in kakor se kaže bode ostalo vse pri starem, to se pravi, sedanje razmere se bodo za nekaj časa zopet podaljšale; ali bo pa to za državo tudi koristno ali ne, učila bo prihodnost. Tudi colne obravnave z Nemčijo so se razbile in dosedaj se še niso zopet pričele, kar je zaradi tega dobro, ker bi bile gotovo tudi v drugič spodletele, ker je nasprotje med Dunajem in Berlinom v tem oziru čedalje večje. Bismarck je boje celo rekel, da so te obravnave velike politične vrednosti. Je li mar hotel reči, piše „Reform“, da bode morala Avstrija v colnem vprašanju iz političnih vzrokov odjenjati, da si prihrani dobrotljivo prijaznost prusko?

V Poli so te dni odkrili spominek slavnega admirala Tegetthoffa, ki je pri Visu l. 1866 premagal laško brodovje. Tudi lahonski listi so se pri tej priliki slavnega junaka dostojno spominjali.

Madjarski puntarski general Klapka, ki navadno biva v Carigradu, in je s sultanom silno prijatelj, je bil te dni pri Andrassyu, da bi mu pojasnil, da je za Avstrijo prišel odločilni čas za posredovanje na Turškem. Ker pa boje ni nič opravil, podal se je v Budapešto, kjer hoče napraviti velikanski ljudski shod, ki naj bi se potegnil za Turke. Pa kdo se briga za take prismodarije madjarske,

Klapka bo moral pobrati zopet šila in kopita, ter podati se nazaj v Carigrad.

Vnanje države.

Srbska skupščina je potrdila stroške v zadnji vojski, in Ristič v kljub Turkoljubom trdno vodi vladino krmilo. Tudi je skupščina dovolila, da naj se oboroži nekaj vojakov in odpošlje v vojni tabor k vojaškim vajam.

Moguntiski stolni kapitel je v petek slavno znanega dr. Moufanga izvolil za škofijskega oskrbnika, kanonika dr. Hirschelna pa za oskrbnika škofijskih dohodkov.

Izvirni dopisi.

V Ljubljani, 26. julija. O slovenskem časopisju je v dopisu s Slovenskega 22. t. m. brati v hrvaškem „Obzoru“, naj se vsaj nekoliko skrči, kajti šteje se ga preveč. Politična naša časopisa, ktera sta enacih nazorov, namreč „Narod“ in „Slovenec“ naj se zedinita v dnevnik; beletristična lista „Zora“ in „Zvon“ naj se sklenita v en sam dober časopis, kateri bi donášal tudi ilustracije kakor hrvaški „Vienac“. Gotovo lahko zadostuje tudi nam Slovincem en sam lepозnanski list „kakor zadostuje Hrvatom „Vienac“. Celovski „Besednik“ je listič odveč. I šolska lista slovenska „Slovenski učitelj“ in „Učiteljski Tovariš“ naj se združita v edino dobro šolsko glasilo; enako je želeti o cerkvenih listih „Danica“ in „Slovenski Prijatelj“ v Celovcu, in naposled velja to isto o primorskih časopisih „Soča“ in „Edinost“. Pri tolikih časopisih nima noben Slovenec velike koristi; verdnik ne, kajti mora pisati brez nagrade, založnik ne, kajti listi so največ slabo vredovani. Ako pa broj naših časopisov vsaj za $\frac{1}{3}$ ali $\frac{1}{4}$ skrbimo, to je zmanjšamo, zboljšale se bodo te razmere jako. Če pa kateri Slovenec noče biti zadovoljen z manjšim številom slovenskih časopisov, naj se naroči na hrvaške liste na pr. na Obzor, Vienac in na druge hrvaške novine. Vsakako bode mnogo hasnilo, da se omikani Slovenci privajamo hrvaškemu jeziku, kateri je dosta bolj izobražen od slovenskega, in kateri si je pridobil že veljavo v vradih, šolah in v javnem življenju.

Na Hrvatih moramo mi imeti krepko zaslomb o ktere nam oni pač ne bodo odtegovali.

Tako se glasi dopis s Slovenskega, in sedanji manj vgodni stan Slovincem res vleva, naj se stori kaj tudi v tem obziru, da delujemo bolj uspešno z zedinjenimi močmi. Nočem zdaj še razsojevati, je-li ali bode naj vse tako, kakor pravi dopis, na pr. ali sta Narod in Slovenec že enacih nazorov, itd.; to pa je gotovo, da živo potrebujemo boljšega zedinjenja in vzajemnega podpiranja, če se tolikim nasprotnikom hočemo krepko ustavljati in spridoma braniti. Tudi to je svetovati, naj bi omikani Slovenci namestu tukajšnjih in vnanjih nemških listov brali in podpirali rajši slovanske, razun hrvaških vzlasti poštene češke, kateri se vrlo potegujejo za slovansko reč in sočutno ozirajo skozi in skozi tudi na nas Slovence. Gledé na zedinjenje listov naj bi se posvetovali najprej dotični ustanovitelji, vredovatelji in založniki; potem bi utegnili pa tudi koristiti, ako se slovensko občinstvo jame glasiti in vredništvo naj bi rado sprejemalo različne mnenje in svete. Ker utegnejo k letošnjim vajam priti mnogi domoljubi, kateri so ustanovili „Slovenca“ in ga kakor si bode vzročili, naj bi se že zdaj mislilo in svetovalo o boljši in krepkejši bodočnosti na blagor vsem Slovincem.

Iz Št. Ruperta, 25. julija. (Požar in prošnja.) V ponedeljek 23. julija okoli poldne se sliši z bližnje Vesele gore žalostno zvonjenje. Ogenj se je v nekem dimniku v vasi Rakovniku vnel ter je v kratkem času deveterim gospodarjem poslopja vpepelil. Nektirim je čisto vse pogorelo. Postalí so reveži. Znana je milosrčnost slovenska, da pri vsih nezgodah rada pomaga, če tudi z malimi darovi; naj bodo toraj Rakovniški pogorelci priporočeni milim srcem, in ako kdo vtrpi kak dar dati za nje, naj ga blagovoli ali naravnost na podpisane poslati ali izročiti sl. vredništvom slovenskih časopisov, ktere prosimo, naj bi te-le vrstice ponatisniti blagovolili.

Al. Košir, župnik.

Iz Gorice, 25. julija. Na Goriškem obeta se nam zopet slaba letina. Pred mesecem dni naredila je toča po Furlanskem jako veliko škode, pred 14 dnevi v obeh Vr-

o svečanostnih prilikah ne more odvzeti prilika javne produkcije.) Le tako je v poročili stavek „Dem Wiener Cäcilienvereine ist gegenwärtig jede Kirche Wien's für seine Anführungen verschlossen“ razumeven. Voditeljstvo društva je sedaj v dogovoru, da se temu društvu za cerkvene produkcije jedna cerkev na Dunaji stalno in za zmirom prepusti.

Da postane cecilijno društvo za cerkveno petje kot za vse druge cerkveno pevske društva merodajno, treba je k temu mnogo stroškov, posebno, da se oskrbi stalno plačani pevski zbor i. t. d. A tak pripomoček in podpora more le država dati; to so nanese časovne okoliščine; ker je povzdiga cerkvenega petja in cerkvene glasbe toliko nujen in blag namen more se pričakovati, da bo drž. podpora podelila. Nazori o cerkvenem petji in glasbi so pak sedaj morodajnih krogih tako zelo popačeni, dunajska duhovščina hoče še le po praktičnih produkcijah prepričati se o blagem namenu društva, da ravno iz teh krogov ni še toliko pomoči pričakovati, kakor bi se v koristi društva želelo.

Poročilo slednjič izreka željo, da bi se šoli ona imenitnost in važnost morala pridobiti, ki jej sami pristuje v dunajski nadško-

fiji. Da se ta svrha doseže, morajo se brezplačno talentirani odgojenci dunajskega ceciljskega društva za svoj poklic in svoj namen izobražiti — kakor je to že davno na kraljevih napravah za cerkveno glasbo v Berlinu, Freiberg-u itd. Le na Dunaju se to še pogreša. Da se to doseže, mora tudi država to drušvo in njega šolo kot jedino kompetentno — in veljavno napravo za poduk v cerkvenem petji in pod to spadajoče teorije — vsaj za dunajsko nadškofijo — pripoznati. —

Iz tega lahko razvidite, kako da se ima to društvo za svoj obstanek boriti. Cerkevno petje je po Nemškem še vse bolj v propadu, kot kje na Slovenskem. Povsod se vriva v cerkve neka teatralična miškulanca, ki bi se povsod bolje podala nego v kaki cerkvi. Da se take napake in povse narobe nazori o cerkvenem petji in cerkveni glasbi odpravijo, treba je mnogega boja posebno tu na Dunaji.

Akoravno društvo za svoje ustanovnike šteje cesarja, cesarico, cesarjeviča, nadvojvode Albrehta, Franc Karla, Karl Ludovika, kardinala dunajskega škofe, knjeze, grofe itd. itd. vendar more društvo valjda

eksistirati. Poročilo samo naveduje za to uzroke. —

Naj še zabilježim, da je izmej 33. sodelujočih moških udov 30, recí trideset Slovanov, ki so vsi udje slovanskega pevskega društva dunajskega. Iz letnega poročila je razvidno, da je pri društvu cecilijem tudi več Slovencev in sicer so to: gg. Franjo Firbas, V. Krušič, Franjo Orožen, Radoslav Pukl (odborniki slovanskega pevskega društva), Žiga Sežun, Jože Simčič.

Mesto društvenega predsednika je po smrti Dr. Ambrosovi še prazno; podpredsednik je dr. Karl Hausleitner, dvorni in sodnijski odvetnik; administrator: g. Fr. Umlauf, c. k. dvorni tajnik; arhivar: g. W. Schwarz, in prof. glasbenega inštituta; 1. perovodja: g. A. A. Buchta, ud dvorne opere godbe in pevovodja slavj. pev. društva; 2. perovodja: Dr. J. G. Wörz c. k. sekcijski svetovalec. Udje glasbenega odbora so: gg. M. Bauer, kor direktor, in voditeljni profesor družbene šole, E. Stoiber, urednik in prof. društvene šole; g. A. E. Fitl, pens. kapelnik orkestra dvornega gledališča in častni profesor glasoslovja.

Radovan Perunov.

tojbah, to je v noči od 7. na 8. julija: opomnim memogrede, da je bila toča v teh Vrtojbah leta 1777 ravno tudi v noči od 7. na 8. julija, odkar je tedaj ravno 100 let do tal vničila vse: in preteklo sredo razbila je zopet vse v Lokavcu, pa tudi v Skriljah, v Križu in pri sv. Tomažu naredila je veliko škode.

Po Krasu kaže trta lepo, izmed strni pa se je posebno belo žito dobro obneslo, in sicer tako, da ljudje uže več let, takega obilnega pridelka ne pomnijo; v Vipavski dolini pritisnila pa je nekoliko navadna trtna bolezen, se veda pri onih, koji se skušene dobrote žvepljenja niso poslužili. Ljudem se je sicer o tem prepričanju že tolikanj na srce govorilo, pa žalibože, da se pri lahkomišljenih trdoglavcih ne da nič opraviti: kakor se valovi ob trdih skalah razbijajo, pač jednako osodo zadenejo podučni pogovori temeljitih razlagalcev pri naših trmoglavcih. Veliko škodo naredila je rosa pri trti, tako da se dobre letine nikakor ni tu nadejati, in Vipavčani bodo hvaležni, če se njim sredna letina obnese! Sadja pa je sploh čisto malo.

Kaj čudno se nam dozdeva, da so se zaradi iztirjevanja davkov letos take sile napele, ko je vendar znano, da smo že dve leti zaporedoma slabe letine imeli in da je bodoča še od Boga odvisna. Vojaki hodijo po občinah od hiše do hiše in tirjajo pri nekterih celo 10 letne zastanke. Ljudje seveda preiščejo vse kote, kjer slutijo, da se kaj okroglega nahaja, da se iznebe nadležnosti vojaka in pri c. k. davkariji je vsled tega gnječa in polom, kakor da bi ista ljudi z novci obsipala. Ljudem bi bilo jako vstreženo, če bi se davki izterjevali o bolj priličnem času, ker je vsakemu znano, da so ljudje po letu nar bolj v zadregah.

Tukajšni turški list „Il. Goriziano“, pravi brat Vašega ljubljanskega buteljna, koji se po blatu valja, in „Soča“ imela sta pretekla dni zaradi abotnih telegramov v Gorizianu peresni boj. Istina je, da prinaša naš bašibozuk brzogovorne novice, (od kod iste dobiva, ne vem, dasiravno trdi, da neposredno iz Dunaja) jako budalastega in smešnega in gotovo ne zanesljivega obsega kakor tudi sploh druge turške notice, ki so zelo prilizovalne in naravnost dvorljive. Jaz k temu le rečem, da vsak ima svoje veselje, „Il. Goriziano“ toraj tudi, mi ga zaradi tega gotovo prav nič ne zavidamo in to že zaradi tega in tim menj ne, ker isto niti njemu ne koristi, niti nam škodovati ne more.

Domače novice.

V Ljubljani 28. julija.

(Od duhovsko-podpornega društva.) Preteklo sredo 18. julija je bila seja, v kateri je odbor rešil štiri prošnje za podporo ter dotičnim gg. prosilcem podporo podelil. — Iz tajnikovega sporočila je razvidno, da so vse čč. dekanije letne nabirke za 1877. leto doposlale, da pa nekteri posamezni društveniki so z letnino zaostali. — Gosp. Ravnikarjevo volilo društvu še ni izročeno, ker se je tudi revno predstojništvo v Vodica izreklo, da privoli v izplačo tretjega tisuča, c. k. finančna prokuratura kot postavni zagovornik revnih ustavov se pa brani izplačati ter po naznanilu c. k. delegirane sodnije bode treba reč rešiti še le po sodnijski poti. — Nekteri čč. gg. društveniki ustmeno ali pismeno, ali po drugih zahtevajo od tajnika, da naj objavi imena onih, kteri podporo dobé in da naj naznani, pod kterimi pogoji se prošnje uslišujejo. Tajnik si šteje v čast na to odgovoriti sledeče: Občni zbor je 1874. leta skle-

nil, da se imena podpiranih društvenikov očitno ne objavljajo, vendar je vsakemu društveniku glavna knjiga pri blagajniku na razpolago in si v nji imena ogleda, kdo in koliko je prejel. — Kar se tiče pogoja, pod kterimi se podpora deli, so tudi vsled občnega zbora 1871. leta tele: Kdor želi podporo prejeti, spiše prošnjo ter jo pošlje č. dekanijstvu, da č. g. poverjenik in še dva druga gg. društvenika v dekaniji prošnjo podpirajo in podpišejo. Na podlagi take prošnje se odbor posvetuje in podpora deli ali odreka; če prošnja nima vseh formalnost po občnem zboru zahtevanih, se prosilcu vrne ter opomni, kar manjka. Naj toraj to pojasnilo čč. gg. društvenikom zadoštuje, in naj bodo prepričani, da, kot nas je zeupanje duhovnih sobratov v odbor volilo, tudi mi odborniki vsako prošnjo vestno prevdarjamo in rešujemo, in smo tudi v tem oziru občnemu zboru odgovorni.

Ljubljana 25. julija 1877.

Dr. J. Sterbenc,
tajnik in blagajnik.

(Zastran cerkva sv. Jožefa) in križevega pota kje pri Ljubljani se je misel opustila, darovi so dobrotnikom nazaj dani, nekaj obrnjeni po njih namenu, več del za novo hiralnico, ktere kapela je tudi sv. Jožefu posvečena; nekaj malo jih še ni svoje volje naznanilo in ako se to v kratkem ne zgodi, je upanje, da so zadovoljni, da se dajo tudi njih darovi za hiralnico.

(„Turški list“) nam v št. 168 očita, da hujskamo zoper nemštvo (Dutschthum) na Kranjskem. To je zopet debela laž Tagblattovska. Pravi Nemci na Kranjskem so samo Kočevarji in Weissenfelserji, in kedaj smo zoper te v našem listu hujskali, kedaj jih zaradi nemške narodnosti obirali? Mi poznamo Kočevce bolje kakor turški list, in dobro vemo, da sosedni Slovenci z nemškimi Kočevarji lahko in dobro shajajo, ker Kočevarjem ne hodi na misel, da bi zatirali svoje slovenske sosedje. Drugače je pa z nemčurji pomestih, ki so slovenskega rodu, in s tistimi privandranimi Nemci, ki hočejo v naši deželi zvonec nositi in zatreti vse, kar se zaveda rodu slovenskega. Tej predrznosti se ustavljamo in se ji bomo ustavljali vselej, ker nismo tako slabega uma, da bi potrebovali teh nemških jerobov. Kako da taki ljudje pri nas zatirajo naš narod, se vidi tudi v malem. V veliki tukajšnji pivarni so rokodelci, posebno sodarji, po večem tujci, le malo je domačinov vmes. Tudi vodja sodarjev je tujec in tako zagrizen, da še delavcem med seboj ne pusti govoriti po domače, ker mu je vsaka slovenska beseda zbadljiva igla. To vemo od dobrega delavca, ki je bil eden prvih, pa je izstopil, ker ni mogel dalje poslušati zasmehovanja svoje narodnosti. Namesto da nam očita nestrpljivost, naj bi se tedaj „turški list“ raje obrnil do svojih ljudi ter jim priporočal biti dobrim in postrežljivim proti Slovencem, ki jim dajejo zaslužek, potem bi se nam ne bilo treba pritoževati čez nje.

(Seje mestnega odbora 21. t. m.) se je vdeležilo z županom 19 odbornikov. Prošnja za spremembo pogodbe glede vkvartiranja vojakov v Nušakovi kosarni se je zavrgla. Služba magistratnega kancelijskega služabnika se je podelila policaju Janezu Šukovcu, služba policaja višjega reda pa Šelkotu. Glede zidanja prodajalnic za šolami se je sklenilo reč prevdariti in v svojem času odboru poročati. Glede novih vodnjakov se je določilo poiskati vse studence pod tivolskim in šišgarskim hribom in jih napeljati v mesto, pred frančiškani pa, ravno tako tudi na Šentpeterskem

predmestji, pred Križanki in pri Cojzovem grabnu napraviti vodnjake. Glede prevaževanja železničnih vozov na dunajski cesti je ministerstvo naznanilo, da se bo to kar je le mogoče skrbilo. Dalje se naznanje vzame poročilo, da se bo pri prestroji vojne kvartiranja na to ozrlo, da Ljubljana pride v višji red. Prošnja za podporo pokojninskemu zakladu za telegrafistovke se gledé pičlih dohodkov mestnih zavrže. Na interpelacijo Regalijevo župan odgovori, da se bo mestni svet na gradu obdelal in obsadil.

(Baron Žiga Zois), najmlajši bratranjega Antona Zoisa je 25. t. m. v brdski grajšini pri Predosljah pri svojem bratu Mihaelu Zoisu umrl.

Razne reči.

— Duhovske spremembe v Kerški škofiji. — Č. g. Puher Ferd. je imenovan za dekana Grobniške dekanije. Za duhovne knezokšofijske svetovalce sta povišana čč. gg.: O. Reman Sparl, benediktinar in Černic Karol, župnik v Globasnici. Č. g. Jošt Gregor je dobil faro Kotlje in č. g. Payer Gregor pa kuracijo Breže. — Č. g. Formas Franc. kaplan v Lavamündu postal je ondi provizor. Pastirstvo sta nastopila čč. gg. novomašnika: Sirknik Janez za kaplana v Rojah in Matevžič Val. za duhovnika v Podkernosu. — Umrli so čč. gg.: Pessnegger Jak., fajmošter pri sv. Duhu; Rebernik Jan., prov. kanonik v Velikovcu in Spenko Mat., fajmošter v Lavamündu. R. I. P.

V lavantinski škofiji: Prestavljeni so čč. gg. kaplani: Černko Jože za I. v Vuzenico; Borsečnik Anton za II. v Žaveč; Purgaj Juri v št.-Jungerto na Pohori; Pečnik Jakob v Zreče; Hrastel Gregor v št.-Štefan pod Žusevom; Stajnko Janez v Svičinje, in Pignar Fr. v Laporje. — Za kaplane so vmeščeni duhovni in bogoslovci 4. leta čč. g.: Šošterič Ferdinand za II. v Hoče; Kramberger Lovrenc v Marenberg in Goršič Matija za II. v Šmartinu pri Slov. Gradcu. — Župnijo Sv. Miklavža pri Rimski toplici oskrbujejo duhovni v Laškem trgu. — Razpisani ste fari: Sv. Miklavža pri Laškem in sv. Petra pri Radgoni do 21. avgusta t. l.

— Novo pokopališče za Maribor se bo priredilo na zemljiščih kupljenih v Pobrežju, 14 oralov za 5350 gld. Maribor ima že dolga za 360.000 gld., znamenje, da mu pravi liberalci gospodarijo. „Gosp.“

Eksekutivne dražbe.

30. julija: 3. Stopar iz Zapog v Kranji. 3. Breskvar, 1. Zvajer, in 1. Santner vsi v Ljubljani. 2. Skrobot iz Otoka, 3. Bugovčič iz Bergane, 3. Vnetič iz Gradva vsi v Kostanjevici. 2. Levor iz Grahovega, 2. Homov iz Novega sveta, 2. Jereb iz Spodnjega Logateca, 2. Hodnik iz Gornje vasi, 2. Molk z Martinovega hriba, 2. Turk iz Žiberš, 2. Blažon iz Planine, vsi v Logatcu. 2. Boben v Nevem mestu.

Telegrafične denarne cene 27. julija.

Papirna renta 62.60 — Srebrna renta 67.40 — Zlata renta 74.75. — 1860letno državno posojilo 114.50 Bankine akeije 774 — Kreditne akeije 155.10 — London 124.20 — Srebro 109 — — Ces. kr. cekini 5.92 — 20-rafnkov 9.86.

Med. in Chirurg.
dr. L. Jenko, (3)
c. k. fizikus, zdravnik za oči itd.,
ordinira na mestnem trgu št. 21 (v Petričičevi hiši), od 9. do 11 1/2 ure dopoldne.